

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENAT

LEGE

privind efectuarea unui test de proporționalitate anterior adoptării unor noi reglementări referitoare la profesii

Senatul adoptă prezentul proiect de lege

Art.1.- Prezenta lege reglementează efectuarea unui test de proporționalitate, prevăzut la art.7, anterior introducerii unor noi reglementări profesionale sau, după caz, înainte de modificarea sau completarea celor existente care restricționează accesul liber la profesiile reglementate sau exercitarea acestora, garantând un nivel ridicat de protecție a consumatorilor, în vederea asigurării bunei funcționări a pieței interne. Testul de proporționalitate se aplică cerințelor care restricționează accesul liber la profesiile reglementate existente sau la noile profesii, precum și a celor care restricționează exercitarea acestora.

Art.2.- (1) Testul de proporționalitate se aplică dispozițiilor legale prevăzute la art.1 alin.(1) care restricționează accesul la o profesie reglementată sau exercitarea acesteia, ori una dintre formele de exercitare a acesteia, inclusiv utilizarea titlurilor profesionale și activitățile profesionale permise în temeiul unor astfel de titluri, reglementate de Legea nr.200/2004 privind recunoașterea diplomelor și calificărilor profesionale pentru profesiile reglementate din România, cu modificările și completările ulterioare, denumită, în continuare, *Legea nr.200/2004*.

(2) Testul de proporționalitate se aplică și dispozițiilor noi sau modificate care restricționează accesul la profesiile reglementate sau exercitarea acestora, după adoptarea acestora, dacă rezultă necesitatea revizuirii lor în raport cu obiectivul urmărit la momentul adoptării sale, efectele sale, evaluate după adoptare,

precum și cu evoluțiile constante în domeniul profesiei reglementate după adoptarea măsurii.

(3) În cazul în care într-un act separat al Uniunii Europene sunt stabilite cerințe specifice privind reglementarea unei anumite profesii care nu lasă la alegerea statelor membre modul exact în care acestea urmează a fi transpuse, prevalează dispozițiile de dreptul Uniunii Europene.

Art.3.- (1) În sensul prezentei legi, expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) *titlu profesional protejat*- formă de reglementare a unei profesii în cadrul căreia utilizarea titlului într-o activitate profesională sau într-o grupă de activități profesionale face obiectul, direct sau indirect, în temeiul dispozițiilor legale de reglementare, deținerii unei anumite calificări profesionale și în cadrul căreia utilizarea abuzivă a acestui titlu face obiectul unor sancțiuni;

b) *activități rezervate* - formă de reglementare a unei profesii în cadrul căreia accesul la o activitate profesională sau la o grupă de activități profesionale este rezervat, în mod direct sau indirect, în temeiul dispozițiilor legale de reglementare, membrilor unei profesii reglementate, care dispun de o anumită calificare profesională, inclusiv în cazul în care activitatea este partajată cu alte profesii reglementate;

c) *mijloace adecvate*, în înțelesul art.8 alin.(1), semnifică publicarea de informații pe pagina web a autorității competente și difuzarea acestora în mass-media, furnizarea permanentă de informații specifice de către autoritatea competentă, precum și orice alte modalități accesibile publicului.

(2) Prevederile art.2, art.3 alin.(1)-(3), art.5, 5¹, 6, 8, 14-16 din Legea nr.200/2004 se aplică în mod corespunzător.

Art.4.- Autoritățile publice cu drept de inițiativă legislativă în a căror arie de competență se circumscrie profesia reglementată sau care urmează a se reglementa și Coordonatorul Național pentru Recunoașterea Calificărilor Profesionale se asigură că noile dispoziții legale care restricționează accesul la profesiile reglementate sau exercitarea acestora sau care modifică dispozițiile existente nu sunt, în mod direct sau indirect, discriminatorii în funcție de cetățenie sau țară de reședință.

Art.5.- (1) Autoritățile publice cu drept de inițiativă legislativă în a căror arie de competență se circumscrie profesia reglementată sau care urmează a se reglementa și Coordonatorul Național pentru Recunoașterea Calificărilor Profesionale, desemnat conform Legii nr.200/2004 efectuează o evaluare a proporționalității în conformitate

cu prevederile art.7 înainte de a introduce noi dispoziții legislative care restricționează accesul liber la profesiile reglementate sau exercitarea acestora ori înainte de a modifica dispozițiile existente.

(2) În cazul actelor normative inițiate de Parlamentul României, obligația prevăzută la alin.(1) revine deputaților și/sau senatorilor inițiatori.

(3) Amploarea evaluării prevăzute la alin.(1) trebuie să fie proporțională cu natura, conținutul și impactul dispoziției.

(4) Motivele pentru care se consideră că o anumită dispoziție prevăzută la alin.(1) este justificată și proporțională se probează cu elemente calitative, ori de câte ori este posibil și relevant, cu elemente cantitative, utilizând indicatori în acest sens. Indicatorii sunt stabiliți astfel încât să nu devină, direct sau indirect, obstacole nejustificate în aplicarea testului de proporționalitate.

(5) Evaluarea proporționalității prevăzută la alin.(1) se realizează într-un mod obiectiv și independent.

(6) Autoritățile publice cu drept de inițiativă legislativă în a căror arie de competență se circumscrie profesia reglementată sau care urmează a se reglementa și Coordonatorul Național pentru Recunoașterea Calificărilor Profesionale monitorizează conformitatea dispozițiilor legale, noi sau modificate care restricționează accesul la profesiile reglementate sau exercitarea acestora, după adoptare, cu principiul proporționalității, ținând seama în mod corespunzător de toate evoluțiile care au avut loc de la adoptarea dispozițiilor în cauză.

Art.6.- (1) Autoritățile publice cu drept de inițiativă legislativă în a căror arie de competență se circumscrie profesia reglementată sau care urmează a se reglementa și Coordonatorul Național pentru Recunoașterea Calificărilor Profesionale se asigură că dispozițiile legale care restricționează accesul la profesiile reglementate sau exercitarea acestora pe care le introduce, precum și modificările pe care intenționează să le aducă dispozițiilor existente sunt justificate de obiective de interes public.

(2) Autoritățile publice cu drept de inițiativă legislativă în a căror arie de competență se circumscrie profesia reglementată sau care urmează a se reglementa și Coordonatorul Național pentru Recunoașterea Calificărilor Profesionale analizează, în special, dacă dispozițiile prevăzute la alin.(1) sunt justificate în mod obiectiv de motive de ordine publică, de siguranță publică sau de sănătate publică, sau de motive imperative de interes general, cum ar fi, de exemplu: păstrarea echilibrului financiar al sistemului de securitate socială; protecția consumatorilor, a beneficiarilor serviciilor și a lucrătorilor; garantarea bunei administrări a justiției; asigurarea corectitudinii tranzacțiilor comerciale; combaterea fraudei și prevenirea cazurilor de evaziune fiscală și de evitare a obligațiilor fiscale și asigurarea eficacității

supravegherii fiscale; siguranța transporturilor; protecția mediului și a mediului urban; sănătatea animalelor; proprietatea intelectuală; protejarea și conservarea patrimoniului național istoric și artistic; obiectivele de politică socială; și obiectivele de politică culturală.

(3) Motivele de natură pur economică sau motivele strict administrative nu constituie motive imperative de interes public, care să justifice o restricție privind accesul la profesiile reglementate sau exercitarea acestora.

Art.7.- (1) Autoritățile publice cu drept de inițiativă legislativă în a căror arie de competență se circumscrie profesia reglementată sau care urmează a se reglementa și Coordonatorul Național pentru Recunoașterea Calificărilor Profesionale se asigură că dispozițiile legale care restricționează accesul la profesiile reglementate sau exercitarea acestora pe care le introduc și modificările aduse dispozițiilor existente sunt adecvate pentru a garanta atingerea obiectivului urmărit și nu depășesc ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului respectiv.

(2) În acest scop, înainte de a adopta dispozițiile prevăzute la alin.(1), autoritățile publice cu drept de inițiativă legislativă în a căror arie de competență se circumscrie profesia reglementată sau care urmează a se reglementa și Coordonatorul Național pentru Recunoașterea Calificărilor Profesionale iau în considerare:

a) natura riscurilor legate de obiectivele de interes public urmărite, în special riscurile pentru destinatarii serviciilor, inclusiv consumatori, profesioniști și părți terțe;

b) dacă normele în vigoare, de natură specifică sau mai generală, cum ar fi legislația din domeniul siguranței produselor sau legislația în materie de protecție a consumatorilor, sunt insuficiente pentru a atinge obiectivul urmărit;

c) caracterul adecvat al dispoziției în ceea ce privește aptitudinea sa de a atinge obiectivul urmărit și dacă dispoziția răspunde cu adevărat nevoii de a realiza acest obiectiv în mod coerent și sistematic și, prin urmare, abordează riscurile identificate în același mod ca în activități comparabile;

d) impactul asupra liberei circulații a persoanelor și a serviciilor la nivelul statelor membre ale Uniunii Europene, asupra alegerilor consumatorilor și asupra calității serviciilor prestate;

e) posibilitatea de a utiliza mijloace mai puțin restrictive pentru atingerea obiectivului de interes public; în cazul în care dispozițiile se justifică doar din motive de protecție a consumatorilor și în cazul în care riscurile identificate sunt limitate la relația dintre profesionist și consumator, neafectând astfel în mod negativ părțile terțe, este evaluat, în special, dacă obiectivul poate fi atins prin mijloace mai puțin restrictive decât rezervarea activităților;

f) efectul dispozițiilor noi sau modificate, când sunt combinate cu alte cerințe care restricționează accesul la o profesie sau exercitarea acesteia și în special modul în care dispozițiile noi sau modificate, combinate cu alte cerințe, contribuie la același obiectiv de interes public și dacă sunt necesare pentru îndeplinirea sa.

(3) Autoritățile publice cu drept de inițiativă legislativă în a căror arie de competență se circumscrie profesia reglementată sau care urmează a se reglementa și Coordonatorul Național pentru Recunoașterea Calificărilor Profesionale analizează și următoarele elemente, atunci când sunt relevante pentru natura și conținutul dispoziției care se introduce sau se modifică:

a) corelarea dintre sfera de cuprindere a activităților pe care le implică o profesie sau care sunt rezervate acesteia și calificarea profesională necesară;

b) corelarea dintre complexitatea sarcinilor în cauză și necesitatea ca cei care le practică să posede anumite calificări profesionale specifice, în special în ceea ce privește nivelul, natura și durata formării profesionale sau experiența necesară;

c) posibilitatea de a obține calificarea profesională prin căi alternative;

d) dacă activitățile rezervate anumitor profesii pot fi sau nu pot fi partajate cu alte profesii, și din ce motiv;

e) gradul de autonomie în exercitarea unei profesii reglementate și impactul modalităților de organizare și supraveghere asupra atingerii obiectivului urmărit, în special în cazul în care activitățile referitoare la o profesie reglementată se desfășoară sub controlul și responsabilitatea unui profesionist calificat corespunzător;

f) evoluțiile științifice și tehnologice care pot reduce sau crește în mod real asimetria dintre profesioniști și consumatori la nivelul informațiilor.

(4) În sensul alin.(2) lit.f), autoritățile publice cu drept de inițiativă legislativă evaluează efectele dispoziției noi sau al celei modificate atunci când se combină cu una sau mai multe cerințe, ținând seama de faptul că pot exista atât efecte pozitive, cât și negative, și îndeosebi următoarele:

a) activități rezervate, titlu profesional protejat sau orice altă formă de reglementare în sensul art.3 alin.(1) din Legea nr.200/2004;

b) obligații de a se supune unei dezvoltări profesionale continue;

c) norme referitoare la organizarea profesiei, la etica profesională și la supraveghere;

d) apartenența obligatorie la o anumită organizație profesională sau la un anumit organism, regimurile de înregistrare sau autorizare, în special în cazul în care cerințele menționate presupun deținerea unei calificări profesionale specifice;

e) restricții cantitative, în special cerințele care limitează numărul de autorizații pentru exercitarea unei profesii sau care stabilesc un număr minim sau maxim de salariați, de cadre de conducere sau de reprezentanți care dețin calificări profesionale specifice;

f) cerințe privind o formă juridică specifică sau cerințe care se referă la deținerea de capital sau la conducerea unei societăți, în măsura în care aceste cerințe sunt legate în mod direct de exercitarea profesiei reglementate;

g) restricții teritoriale, dacă este cazul;

h) cerințe care restricționează exercitarea în comun sau în parteneriat a unei profesii reglementate, precum și normele în materie de incompatibilitate;

i) cerințe privind asigurarea sau alte mijloace de protecție personală sau colectivă în ceea ce privește răspunderea civilă profesională;

j) cerințe privind cunoștințele lingvistice, în măsura în care acestea sunt necesare pentru a exercita profesia;

k) cerințe privind tarifele minime și/sau maxime;

l) cerințe privind publicitatea.

(5) Înainte de a introduce dispoziții noi sau a le modifica pe cele existente, autoritățile publice în a căror arie de competență se circumscrie profesia reglementată sau care urmează a se reglementa și autoritățile publice cu drept de inițiativă legislativă asigură conformitatea cu principiul proporționalității a cerințelor specifice legate de prestarea temporară sau ocazională de servicii, prevăzute la Capitolul IV¹: Reguli speciale aplicabile în cazul prestării de servicii din Legea nr.200/2004, inclusiv:

a) înregistrarea temporară automată sau afilierea *pro forma* la o organizație profesională sau un organism profesional, prevăzute la art.35² litera (a) din Legea nr. 200/2004;

b) o declarație prealabilă, în conformitate cu art. 35³ din Legea nr.200/2004 sau orice altă cerință echivalentă;

c) plata unei taxe sau orice alte costuri, necesară în cadrul formalităților administrative legate de accesul la o profesie reglementată sau de exercitarea acesteia pe care le suportă prestatorul de servicii.

(6) Prevederile alin.(5) nu se aplică măsurilor, adoptate la nivel național în conformitate cu dreptul Uniunii Europene, menite să asigure respectarea termenilor și condițiilor de muncă aplicabile.

(7) În cazul în care dispozițiile prevăzute la prezentul articol privesc reglementarea profesiilor din domeniul sănătății care au implicații pentru siguranța pacienților, autoritățile competente țin seama de obiectivul de a asigura un nivel ridicat de protecție a sănătății umane.

Art.8.- (1) Autoritățile publice cu drept de inițiativă legislativă în a căror arie de competență se circumscrie profesia reglementată sau care urmează a se reglementa, prin mijloace adecvate, la dispoziția cetățenilor, beneficiarilor serviciilor și altor părți interesate relevante, inclusiv a celor care nu sunt membri ai profesiei, informații privind reglementarea în cauză, înainte de a introduce noi dispoziții sau de a modifica dispoziții legale existente care limitează accesul la profesiile reglementate sau exercitarea acestora.

(2) Autoritățile publice cu drept de inițiativă legislativă în a căror arie de competență se circumscrie profesia reglementată sau care urmează a se reglementa implică în mod corespunzător toate părțile vizate și le oferă posibilitatea de a-și face cunoscute punctele de vedere. Aceste autorități organizează consultări publice în conformitate cu procedurile legale.

Art.9.- (1) Autoritățile competente asigură schimbul de informații cu autoritățile competente din celelalte state membre cu privire la prevederile prezentei legi și la modul concret în care acestea reglementează o profesie sau cu privire la efectele unei asemenea reglementări.

(2) Coordonatorul Național pentru Recunoașterea Calificărilor Profesionale informează Comisia Europeană cu privire la autoritățile publice responsabile cu transmiterea și primirea informațiilor în scopul aplicării prevederilor alin.(1).

Art.10.- Autoritățile publice cu drept de inițiativă legislativă în a căror arie de competență se circumscrie profesia reglementată sau care urmează a se reglementa și autoritățile competente asigură o cale de atac eficientă în ceea ce privește aspectele reglementate de prezenta lege, conform Legii contenciosului administrativ nr.554/2004, cu modificările și completările ulterioare, sau altor norme de drept comun. Autoritățile publice cu drept de inițiativă legislativă în a căror arie de competență se circumscrie profesia reglementată sau care urmează a se reglementa și autoritățile competente au obligația de a preciza, prin norme interne, calea de atac și modalitatea de exercitarea a acestora.

Art.11.- (1) Motivele pentru care dispozițiile evaluate în conformitate cu prezenta lege sunt considerate justificate și proporționale și care, alături de dispozițiile în cauză, urmează a fi comunicate Comisiei Europene în temeiul art.3 alin.(4^a) din Legea nr.200/2004 se înregistrează de către autoritatea competentă pentru profesia în cauză în baza de date a profesiilor reglementate creată și gestionată de Comisia Europeană, disponibilă publicului, care include o descriere generală a activităților care corespund fiecărei profesii.

(2) Autoritățile competente române și alte părți interesate pot prezenta observații Comisiei Europene sau altui stat membru care a notificat dispozițiile și motivele legale pentru care consideră că acestea sunt justificate și proporționale sau pot primi astfel de observații de la un alt stat membru.

Art.12.- (1) Autoritățile publice cu drept de inițiativă legislativă în a căror arie de competență se circumscrie profesia reglementată sau care urmează a se reglementa și Coordonatorul Național pentru Recunoașterea Calificărilor Profesionale inițiază sau, după caz, avizează, conform normelor legale, proiectele care introduc noi dispoziții legislative ce restricționează accesul la profesiile reglementate sau exercitarea acestora sau modifică dispozițiile existente.

(2) Proiectele prevăzute la alin.(1) sunt însoțite, în momentul inițierii, respectiv avizării, de o explicație suficient de detaliată care să permită evaluarea conformității cu principiul proporționalității prevăzut de art.7.

Prezenta legea transpune dispozițiile Directivei (UE) 2018/958 a Parlamentului European și a Consiliului din 28 iunie 2018 privind efectuarea unui test de proporționalitate înainte de adoptarea unor noi reglementări referitoare la profesii, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOUE), seria L, nr.173 din 9 iulie 2018.

Acest proiect de lege se consideră adoptat de Senat în forma inițială, în condițiile articolului 75 alineatul (2) teza a III-a din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE SENATULUI

Șerban-Constantin Valeca